

**BILDTS
AIGENE**

JAARFERSLAG 2022

Foor jou lait 't jaarferslag fan Stichting Bildts Aigene. In dut dokumint leze jou wer't Stichting Bildts Aigene in 2022 met doende weest het.

St.-Anne, maai 2022
© Stichting Bildts Aigene

't Openbaar make fan (gedeeltes út) dut jaarferslag mâng na overleg met Stichting Bildts Aigene: info@bildtsaigene.nl, 06-45657383.

© Foto's Jelke de Jager (publisere is toestaan met bronfermelding).

Wille jou op 't jaarferslag 2022 fan Stichting Bildts Aigene reägere?
Dan kin dat fia e-post: info@bildtsaigene.nl of op 't adres fan:
Bildts Aigene, Beuckelaerstraat 2, 9076 DA St.-Anne.

Folg ôns op:

www.facebook.com/bildtsaigene

www.bildtsaigene.nl

Inhoud

Foorwoord	3
Juridise struktuur.....	4
De organisasy	5
Aktiviteiten 2022	6
Ambisys 2023	10
Sinterasy in 2022	11

Foorwoord

Stichting Bildts Aigene staat foor alles wat 't Bildt besonder maakt: de aigen taal, de rike kultuur en de unike history.

Dat doene wij deur 't organiseren fan aktiviteiten op 't gebied fan taal, kultuur en history, en deur 't ondersteunen fan ânderen die't hur hier met doende houwe.

Deur 't houwen fan aktiviteiten die't 't Bildt(s) befordere, draagt BA, as ônderdeel fan gemeente Waddenhoek, hur steentsy bij an 'e leefberens op 't Bildt.

Bildts Aigene (BA) is opricht in 2015 en formt 'n koepel foor de aktiviteiten: Taal, Kultuur en History, eerder organiseerd deur Stichting Ons Bildt en Bildts Dokumintasysintrum. BA wil foor elkeneen beraikber weze, soowel on- as offline foor alles wat met 't Bildt(s) te maken het, ok al wort dat deur ânderen organiseerd.

Feerderop in dut ferslag fine jou 'n oversicht fan saken die't dut jaar deur ôns oppakt binne.

Hewwe jou as inweuner of bestuurder fan 'e streek 't Bildt fragen, opmerkings of foorstellen over 't Bildt? Mocht dat nou gaan over Taal, Kultuur of History, bij Bildts Aigene binne jou an 't goeie adres.

Juridise struktuur

Neffens de statútten is St.-Anne 't festigingsplak fan BA.

De stichtingsform geeft BA maksimale rechtskracht en bewegingsfrijhyd.

De onderdelen ônder deuze Stichting binne twee organisasys, die't hur sporen ferdiend hewwe deur 't hoeden en noeden fan 'e Bildtse taal, kultuur en history: Stichting Ons Bildt en Bildts Dokumintasysintrum.

't Doel fan BA is 't hoeden en noeden fan 'e Bildtse taal, kultuur en history fan dut unike stikky inpolderingsgebiet. Deuze drie andachtsgebieden binne de onderdelen fan BA.

Werkwize

Ofdeling History

- o geeft infulding an 't lokale dokumintasysintrum met meer dan 16.000 ouwe foto's en 'n prot ouwe foorwerpen, deur belangstellenden fergeefs te bekijken en te brûkken.
- o digitaliseert dokuminten, argiven en kranteknipsels
- o fersorgt ferskaidne historise lezings met foto's.

Ofdeling Taal/Edukasy

- o organiseert (digitale) Bildtse-taalkursussen.
- o ontwikkelt fergeefs meertalig lesmateriaal weronder Bildts foor de basisskoalen op 't Bildt.
- o organiseert jaarliks 't Bildts Diktee.
- o organiseert de jaarlikse Bildtse Gedichte-aven.
- o geeft ônder ândere Bildtse boeken, kalinders en ânsichtkaarten út.
- o tekent, tegaar met ôfdeling History, ferhalen fan mînsen op om te bewaren foor later: projekt 't Ferleden Fertelt.

Ofdeling Kultuur

- o ferbynt mînsen die't allegaar wat met 't Bildt(s) doen wille.
- o wil 'n 'spreekbuis' weze foor 't Bildt(s) fia landlike, regionale en lokale media.
- o organiseert sels aktiviteiten en doet met an aktiviteiten die't deur ânderen organiseerd worre: lezings, metten ens.

De organisasy

Betrokkenen

't Belang fan 'n aigen kultuur en taal wort hyltyd meer insien. Mînsen ontliehe hier hur identiteit an en ergens bijhore geeft hur 'n gefoel fan betrokkenhyd.

Bestuur

't Bestuur is ferantwoordlik foor 't railen en sailen fan de Stichting.

't Bestuur kiest 'n foorsitter, sikretaris en pinningmeester. Om de drie jaar treedt 'n bestuurslid ôf, overeenkomstig 'n deur 't bestuur opsteld roaster fan ôftreden en soa opsteld dat gyn bestuurslid 'n sittingsduur het fan meer dan negen jaar. Oftredende bestuursleden binne derna opnij te benoemen tot 'n maksimum fan 9 jaar.

Bestuursleden

- Ali Bronger-Meijer – Foorsitter/Sikretaris/History
- Judith Alberts-Hiemstra – Pinningmeester.
- Jan de Groot – PR/Taal.
- Marian de Jong – Webshop/netúllen/administrative saken.
- Leendert Nauta – Soasjale media/algemene saken

Koördinator

In 2021 is d'r deur gemeente Waddenhoek 'n meertalighydskoördinator ansteld in de persoan fan Gerard de Jong.

Gerard hout him naast 't Bildts doende met 't Franekers en 't Frys, al fâlt dat lêste faak ok onder de provînsy.

De gemeente is met 't anstellen fan deuze funksjonaris foorútstrevend doende. Gyn ândere gemeente is al soa feer, en 't tekent de interesse die't de gemeente het foor de meertalighyd in hur gebied.

Frijwilligers

De Stichting werkt met 'n prot frijwilligers, allegaar weunachtig (weest) op 't Bildt. De frijwilligers kinne je onderferdele in mînsen die't fertale, goent die't hur woensdegs doende houwe met 'e history en sij die't in 't bestuur sitte of op ôfroep beskiber binne.

Aktiviteiten 2022

In 't jaar 2022 waren d'r nagal wat aktiviteiten. Hieronder in woord en soms in beeld 'n oversicht.

14 jannewary: Gerrit Bouma en Aalzen de Haan fan 'Minnertsga Froeger' haalden hur lêste argyfdoazen út 'e kelder. Minnertsga waar al eerder losweekt fan Bildts Aigene, maar most nag onderdak soeke foor hur aigen spul. Dat is lukt: in 't MFA fan Minnertsga hewwe se nou 'n mooi plak fan werút se mînsen ontfangen kinne.

7 febrewary: foor de eerste keer dut jaar worde de fitrine in 'e wachtkamer fan 't Raadhuus (dokterspraktyk) fuld. Soa'n drie of fier keer in 't jaar worre hierin foto's en klaine foorwerpen tintoansteld.

22 febrewary: Workshop Psychology fan 'e Taal. Op deuze aven worden wij wezen op 't gebrúk fan aigen taal. Wanneer houwe je fast an je aigen taal, en wanneer niet? 't Tegeltsy in ôns webshop geeft dut heel mooi an: 'Die't syn aigen taal fersmyt, raakt syn diepste wezen kwyt'.

15 en 24 maart: fotopresintasy in 't MFC fan Froubuurt en 't Beerdhuus fan St.-Jabik.

23 maart: 'n bitsy búttin 't BA om, maar dos neskierig: Olga Commandeur fan Nederland in Beweging kwam lâns, en fertelde over hoe belangryk bewegen is. 'n Groate groep Bilkerts en niet-Bilkerts learden over 'je innerlijk korset' en hoe belangryk traplope hierfoor is.

31 maart: Bildts Diktee in Froubuurt, met as winner Cees Krottje. Cees weunt in Leek, de organisasy had niet docht dat hij komme sou. Wij hadden namelijk te krijen met sware snee-fâl, dat maakte dat d'r arig wat mînsen thúsbleven. Soa niet Cees dus! 't Diktee waar skreven deur Leendert Ferwerda, en die had arig wat drege woorden bedocht.

5 april: fotopresintasy in Sorgsintrum De Beuckelaer fan St.-Anne.

6 april : start samenwerking met 'Campus Middelsee' : 't projekt 'Wad ben ik', bedoeld foor de eerste klassen fan 't foortset onderwijs. Ok 't Frys Film Argyf is hierbij betrokken. Hoewel nag niet bekend is wat men fan ôns ferwacht, fine wij deuze eerste stap tot samenwerking belangryk genog om hier te fermelden. 't Projekt loopt deur in 2023.

20 april: Utraiking getuugskriften kursussen Bildts.

De hele winter d'r op sitten te stinnen, feul leerd, en feul lol had met as rissultaat 't getuugskrift, foor Bildtstaligen en niet-Bildtstaligen. Een fan de faste onderdelen in't programma, met as doel meer mînsen Bildts prate en skrive te leren.

20 april: Deur basisskoal de Fierljepper in Froubuurt worden wij froegen om met te werken an 'n projekt over Froubuurt doe en nou. Met as start 'n fotopresintasy met ouwe foto's worden de kines d'r met 'e Ipad op útsturd om fan 't selfde plak 'n nije foto te maken.

30 april: fan Stichting Bildtse Belangen hadden wij 'n jaar eerder 10.000 euro kregen foor 'n nij ansprekend projekt. Na heel wat plannen maakt te hewwen en ok weer an 'e kant te lêgen, worde d'r koazen foor drie streekbôrden bij de groate infalswegen fan 't Bildt. De drie groate bôrden, in brún met krêm útfoerd, binne heel tiperend en roepe alleen maar positive reaksys op, in 'e trant fan 'mooi dat wij sien dat wij weer op 't Bildt binne'.

14 maai: presintasy fan 't boek fan Sieger Rodenhuis en Geertje Kingma, dat 'n soanoemd omkeerboek is. An de ene kant Nederlâns, an de ândere kant Bildts. De titel fan 't boek is 'Feranderd Perspektyf', en de fertaling foor BA is deen deur Jeroen Slager, Bauky Luinstra en Jan de Groot.

1 july: seumermet bij sorgsintrum de Beuckelaer. 't Weer waar niet echt seumers, de sfeer wel. In 't dissy konnen de besoezers boeken en tegeltsys kope, en fansels is soa'n met heel belangryk om jesels as Stichting Bildts Aigene sien te laten.

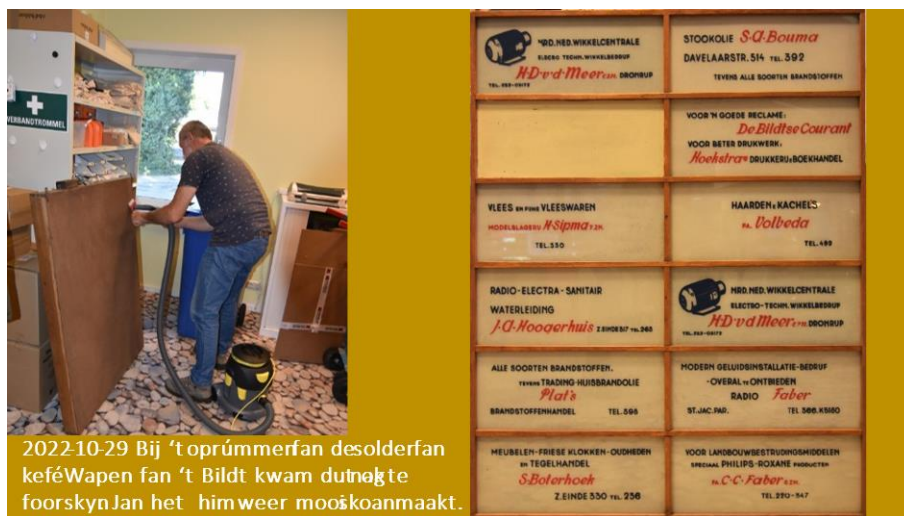
6 augustus: 'Rembrandtmarkt', om de Groate Kerk hine. Ok hier weer ferkoop fan ôns pul, maar fooral in gesprek gaan met besoezers.

10 septimber: Monumintedâg in 't Beerdhuus fan St.-Jabik. Bij deuze monuminte-roete fan Waddenhoek gongen besoezers in 'n ouwe bus bij de industriële monuminten lâns. In 't Beerdhuus had BA 'n klaine tintoanstelling inricht, met foto's fan ouwe febriken en bedriven.

27 septimber: Bert Looper, oud-direkteur fan Tresoar, kwam fertellen over de Bildtse identiteit. Nou kinne wij dut sels ok wel, maar doch neskierig om 't fan soa'n rasferteller te horen.

29 septimber t/m 8 novimber: fotopresintasy foor St. Welzijn Ouderen in St.-Anne en in de Beuckelaer.

29 septimber: de kroeg in St.-Anne worde ferboud en op 'e solder kwam men 'n heel oud reklamebôrd teugen: met niet meer bestaande bedriven, tillefoannummers met maar drie sifers en fral och soa smirg. Na 't skoanmaken is 't bôrd op 'e foto set en derna fansels op 'e websait.

29 oktober: De Dorpskanon wort opensteld! In 'n dorpskanon wort met ferhalen de geskiedenis fan 'n dorp of streek sichtber maakt. Wij hewwe koazen foor 't hele Bildt, werom te finen onder de naam www.dorpscanonshetbildt.nl. D'r staan al heel wat ferhalen op, maar dut is 'n projekt sonder eand. In de kommende jaren sil dut hooplik feerder útbraid worre.

9 novimber: History gong d'r op út, deuze keer worde d'r 'n besoeek brocht an St.-Jabik

12 novimber: dut kefé (sien 29 septimber) is nou weer open, onder 'n nije naam (Eethuis het Bildt) en opnij inricht. Een muur is helendal behongen met foto's fan Bildts Aigene. Alweer 'n mooie samenwerking.

19 en 26 novimber: twee boekpresintasys, een fan Sytse Keizer met syn boek 'Billând', en een fan Gerard de Jong, 'n roman met 'e titel 'Blau fan dagen, griis fan ônrust'.

30 novimber: Piet Voordes, oud-Bilkert, hout him in syn frije tiid doende met 't maken fan makettes. Eerder had hij al 'n perfekte imitasy fan Kattenburg maakt, deuze keer kwam hij met 't postkantoor fan St.-Anne. Dut pand ston an 'e Statenweg, en bij 't sien fan foto's hierfan krije je nag hyltiten de opmerking werom at dut ooit ôfbroken is. Piet het 't soa knap namaakt dat je sels de klaine briefebus werom sien.

30 novimber: dut sou trouwens ok 'n ândere datum weze kinne. 't Hele jaar deur wort d'r spul inbrocht, fariërend fan films en foto's ant 't uniform fan de opheven drumband fan St.-Anne. Ok 'n beskúl fon syn plak bij ôns, maar 't is wel soa dat wij foor de groatere foorwerpen 'n beter plak soeke, soadat elkeneen deuze beskúl, maar ok 'n flaskroiwagen en 'n roepelbank bekike kin. Foorstellen binne welkom!

9 desimber: Jan de Vries fan Ouwesyl, fersyskriver en sanger, ontfont út hannen fan wethouwer Jan Dijkstra en met 'n toelichting fan Jan de Groot, de Bildtse Kulturpriis 2022.

14 desimber: History gong deuze keer op na Froubuurt. En dut leverde weer mooie ferhalen op!

Is dut dan alles wat jim as Bildts Aigene doen? Ni fansels niet, maar dat is minder sichtber. 't Hele jaar deur wort d'r deur ferskillende mînsen fertaald. Dut kinne rou- of geboorteteksten weze, maar ok boeken, gemeentestikken en sitaten in intervjoes. Dernaast fergadert 't bestuur elke maand, is d'r overleg met Bildt.nu en de Nije Bildtse Post, met 'e Afûk, de gemeente, projekt Digitale infrastruktuur, 't Kulturplatform, Campus Middelsee en ânderen. En overlêge is niks, maar ok der komt weer werk achter weg werk dat wij met hart en siel doen foor de Bildtse taal, kultur en history.

Ambisys 2023

Ambisys genog, maar ja, tiid en mînsen? Derom is ôns eerste doel om meer mînsen te finen die't of bestuurslid of frijwilliger/metwerker worre wille.

Wat wille wij feerder? In overleg met 'e gemeente is ôfpraat dat wij 'n bedrag fan € 7000,- houwe mâge om nije saken op te pakken. Dut bedrag is overbleven nadat de koördinator fortgaan is. Heel fijn fansels, wij hewwe hierfoor drie plannen bedocht.

1. Projekt Slikwerker. 't Beeld fan 'e slikwerker staat in 2023 al feertig jaar op syn plak op 'e seedyk bij Swarte Haan. Maar wie waren aigenlik die slikwerkers, en werom is dat standbeeld d'r kommen? Wij wille hier wat groats met doen, in 'e form fan 'n boek en 'n dokumintêre maar ok de skoalen betrekke. De definitive plannen sille begin 2023 form krije en in 't najaar útfoerd worre.
2. Nije opset kursussen. Al jaren aneen worre d'r kursussen Bildts en Bildts foor niet-Bildtstaligen houwen. Maar tiden ferandere, soa ok de kursussen. Hadden de mînsen d'r foorheen gyn probleem met om 10 of 15 keer 'n aven soa'n kursus te folgen, in deuze tiid is dat hyltyd faker al 'n probleem. 'n Kursus Geskidenis fan 't Bildt wort ok overwogen, en ok les op maat, ofwel op lokasy. In 2023 sil sien worre hoe't en of 't kursusmateriaal anpast worre kin.
3. Soasjale media:wij wille korte filmpys opnimme, met as titel 'hoe sit 't, soa sit 't'. Fraag: 'Hoe sit 't' met 'n kort antwoord 'soa sit 't'. Dink an dakkys op woorden as Hêst, maar ok an fragen over 'wêrom misse d'r soafeul huusnummers an 'e Ouwedyk', of 'wer lait de grîns tussen St.-Anne en St.-Jabik'.

Sinterasy in 2022

Bildts Aigene ontfangt subsidy fan `e gemeente Waddenhoek, met deran koppelt subsidy fan `e provînsy. Dernaast binne d`r inkomsten út `e ferkoop fan boeken en artikels die`t dermet te krijen hewwe.

D`r binne fansels ok útgaven, sien hierfoor `t bijfoegd finansjeel oversicht.

`t Finansjeel oversicht fan de inkomsten en útgaven fan Stichting Bildts Aigene wort opmaakt deur Siebe van Loon, bedrijfsadfys in St.-Anne. Nou`t d`r gyn koördinator alleen foor `t Bildt is, wat nagal wat administrasy met him metbrocht, wort d`r an docht om de boekhouwing weer in aigen hând te nimmen.

`t Bildts Dokumintasysintrum ontfangt fia bibletheek Noord-Fryslân `n subsidybedrag. Dut wort foornaamlik brûkt foor `t houwen fan lezings, fotopresintasys, `n goed funksjonerende fotowebsait en apparatuur foor beeld en geluud.

Maii 2023.

Stichting Bildts Aigene, Beuckelaerstraat 2, St.-Anne

www.bildtsaigene.nl - www.facebook.com/bildtsaigene - info@bildtsaigene.nl

